

Po hranici katastru obce Březolupy

1. Úvod:

Relativně nedávno mě napadlo, jaké by to bylo obejít celou hranici katastru naší obce v terénu. A protože rád píšu nejen o historii, ale i místopisu našeho okolí, rozhodl jsem se prověřit vše nejdříve v mapách. Jaké bylo mé překvapení, že se po velké části hranice katastrálních území s okolními obcemi dá docela dobře projít, a navíc je po cestě i plno zajímavostí.

Na následujících řádcích se Vás proto pokusím „nalákat“ na procházku aspoň po části této v přírodě neviditelné hranici. O Vaší zkušenosti si rád podebatuji, třeba už při pravidelném „Václavském“ podzimním výletě po turistických altánech v okolí naší obce, nebo kdykoliv jindy.

2. Trocha historie:

Ale nebyl bych správným kronikářem obce, abych neuvedl i v tomto článku aspoň pár historických informací.

Nejdříve k samotnému vzniku katastrálního území jednotlivých vesnic. Patent Josefa II. ze dne 20. 4. 1785 nahradil správní jednotky panství novou jednotkou nazvanou katastrální obec. Tímto názvem se až do roku 31. 12. 1928 nazývalo katastrální území.

V terénu, ani na silnicích a cestách nejsou hranice nijak viditelně označeny, ale byly často, pro jejich lepší určení, vedeny po terénních zlomech. A to jak po hřebenech kopců, tak i v údolích potoků. Před rokem 1785 však byly některé hranice panství vyznačeny v terénu tzv. hranečníky, z nichž některé se nám dochovaly dodnes. Ale o tom postupně v další části článku.

3. Putování po hranici katastru:

Naši cestu nemůžu začít jinde, než na místě, kde se pravidelně již od roku 2011, mimo letošní „koronavirový“ rok, setkávají obyvatelé obcí Březolup, Komárova a Topolná. Jde o jejich společnou hranici v místě, kde se zachoval hranečník osazený roku 1746, o čemž svědčí část letopočtu, který je na něm vytesán.

Zdejší hranečník byl tehdy hranicí panství Malenovského, do něhož patřil Komárov, Napajedlského, kde náležela Topolná a samostatného panství Březolupy.

Kámen byl před prvním setkáním obcí renovován, ale v poslední době si někteří „návštěvníci“ tohoto místa pletly osazené lavičky s posezením u ohniště a tento více než 270 let starý kamenný „objekt“ tím opakovaně ničili.

Obec Březolupy, která renovaci hradila, se proto letos rozhodla lavičky přesunout k turistickému altánu „U Kameňá“, kde bylo vytvořeno i ohniště. Doufám proto, že už nikoho nenapadne rozdělovat oheň u tohoto pamětníka historie našeho kraje.

Vzdálenost této hranice tří obcí od našeho zámku je přibližně 2400 m, takže kdo si chce plánovat a zapisovat délku své trasy, může si zapsat první údaj.

Kameň - léto 2020

Od „Kameňa“ se vydáme severozápadním směrem po lesní cestě směrem na obec Karlovice. Po cestě vlevo od nás bude brzy po začátku lesa druhý nejvyšší bod našeho katastru, bezejmenný kopec s výškou 346 m.n.m. Před odbočkou na štěrkovou lesní cestu vedoucí do údolí Hlubočského potoka, který pramení mezi Karlovicemi a Lhotou, se vydáme vpravo do lesního porostu, a půjdeme až narazíme na uvedený potok. Pak se vydáme ještě trošku proti jeho toku a konečně po 1,9 km od „Kameňa“ dorazíme na další lomový bod katastru, hranici s Komárovem a Šarovy. Na tomto místě jsem počátkem roku 2014 objevil v lesní porostu hranečník č.2, který byl vztyčen taktéž v roce 1746.

Abychom se dostali na další hraniční bod, musíme se dobře posílit. Čeká nás výstup o 87 výškových metrů na délce 490 m a dostaneme se na tzv. „Lhotskou cestu“, tj. zemědělskou asfaltovou silnici vedoucí z Lapače na Lhotu. Poté si zase odpočineme při postupném 900 m dlouhém klesání travním porostem do údolí potoka Březnice. Při něm sestoupíme dokonce o metrů 98. Na konci této části naší cesty přejdeme hlavní silnici, mineme vpravo dům č.423, který ještě patří, stejně jako bývalý dvůr Lapač do obce Březolupy a poté musíme překonat potok. Po jeho levém břehu půjdeme proti proudu podél lesa, až do místa, kde na druhé straně silnice uvidíme část „Ráj“, tj. skupinu domů mezi Šarovy a Bohuslavicemi. Až tady se nachází hranice Březolup s těmito obcemi, a celkem od předchozí hranice katastrů urazíme 3,5 km.

Pak nás zase čeká větší stoupání. Hranice se stáčí k jihu, vede vlevo od lesní cesty až na hřeben vizovických vrchů. Zde se po výstupu o délce 800 m o nastoupání 115 výškových metrů octneme na nejvzdálenějším hraničním bodě od Březolup, konkrétně 4,6 km vzdušnou čarou. Jsme na hranici s obcemi Bohuslavice a Zlámanec. Tento nenápadný kopec bez názvu a v lesním porostu se nachází na „vrchovici“ vedoucí ze sedla „Pindula“ nacházejícímu se mezi Kudlovem a Březůvkami až k nám do Březolup. Tento bod je současně nejvyšším bodem našeho katastrálního území s nadmořskou výškou 363 m.n.m.

Poté nás čeká, asi za odměnu po předchozích opakujících se výstupech a klesáních, příjemná procházka mírně klesající lesní cestou po hřebeni. Po ní je značena v terénu i cyklotrasa. Cestou dorazíme na křižovatku lesních a polních cest. Vpravo bude odbočka na již dříve zmiňovaný dvůr Lapač, vlevo pak na Zlámanec, ne nějž je z louky nedaleko od této křižovatky krásný pohled. S trasou pro cyklisty se

rozloučíme u turistického altánu „U Jezera“, od něhož to není daleko k místu, kde stával až do 16. století hrad Šarov. I jeho skromné pozůstatky s přístřeškem a informační cedulí Lesů ČR leží v současné době, a to minimálně od roku 1828, na katastru obce Březolupy. U altánu obecního se vydáme do údolí bezejmenného potoka. Vlevo na kopci nad námi uvidíme „Svárovské obce“, poté přejdeme silnici vedoucí z Březolup do Uherského Brodu. Pořád půjdeme jihozápadním směrem podél potoka, až konečně po 4,8 km od minulého lomu katastru, narazíme u studánky na hranici s obcemi Zlámanec a Svárov. Tato vzdálenost je nejdelší mezi lomovými body našeho katastru. Naopak tento bod je nejbližším od zámku, jeho vzdušná vzdálenost je pouze 1,5 km.

Hned poté následuje, asi jako kompenzace, úsek nejkratší o délce 400 m po most, jímž protéká u křižovatky směrem na Svárov, pod silnicí Zlámanecký potok. Zde se nachází hranice se Svárovem a Částkovem.

Cesta na další hraniční bod, tentokrát s Částkovem a Nedachlebicemi bude opět velmi krátká. Pouze 600 m a jsme tam. Po cestě uvidíme vpravo trat' „Slunečná hora“, na níž byly v dřívějších dobách březolupské vinohrady a na jejíž části se nachází v naší době závodní dráha pro motokros. Hranice leží asi sto metrů před soutokem Zlámaneckého a Částkovského potoka.

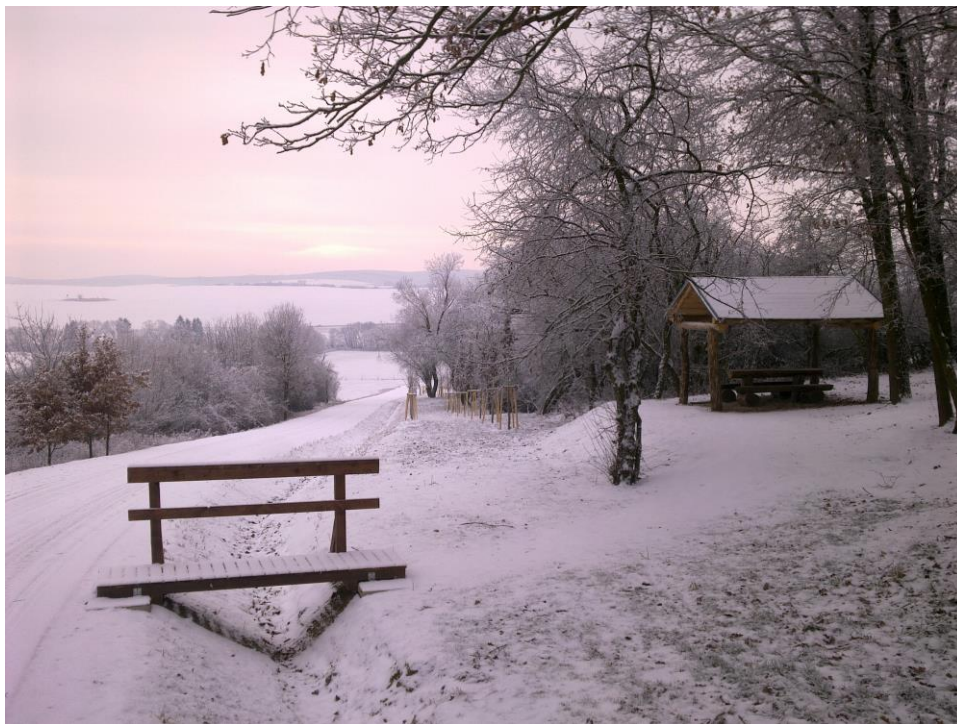
Při okraji trati a lesa „Hájky“ se vydáme na další stoupaní. Tentokrát nás čeká 430 metrů s výškovým převýšením 68 m. Pak už nás čeká opět „hřebenovka“ podél lesa, mineme odbočku k turistickému altánu „Bařinky“ a přístřešek zbudovaný obcí Nedachlebice. Po cestě už uvidíme před sebou obec Bílovice a vpravo naše Březolupy. Po 2,4 km západním směrem pak konečně dorazíme na další lom, tj. společnou hranici s Nedachlebicemi a Bílovicemi.

Zde se katastrální území Březolup stáčí sérií, pro mě prozatím nepochopitelných lomů, směrem k severu až do údolí potoka Březnice. Cestou protneme krajskou silnici Březolupy - Bílovice přibližně v místě kde je téměř vždy rozhraní pěstovaných zemědělských plodin. Při přebrodění potoka budeme v místě nejnižší nadmořské výšky našeho katastru, 194 m.n.m. Podél remízku mezi poli se dostaneme na konec betonové polní cesty vedoucí směrem k Bílovicům. V tomto místě byly velmi pravděpodobně pohřbeni obyvatelé Březolup zemřelí při poslední velké epidemii cholery roku 1866 a možná i při předchozích „morových“ ranách.

Od ní hranice stoupá severním směrem na hřeben. Zde jsem v červnu 2019 objevil hraneční kámen č.3, na němž nejsou bohužel žádné nápisy. Po zdolání vzdálenosti 2,5 km od minulého lomu jsme právě na hranici obcí Topolná, Bílovice a Březolupy a téměř na konci naší cesty.

Zbývá se vrátit ke „Kameňu“. Vydáme se proto východním směrem, do místa kde je umístěn další turistický altán, tentokrát „Buchlov“. Ten nám na jaře letošního roku neznámý vandalové částečně zdemolovali. Doufám, že podobní „uživatelé“ těchto výletních míst se již nenajdou a tento, stejně jako ostatní přístřešky budou sloužit všem pořádným návštěvníkům našeho kraje. U něho přejdeme betonovou cestu vedoucí k Topolné, a podél remízku sejdeme do údolí bezejmenného potoka tekoucího „Pláňavským“ žlebem. Podél něho se vydáme proti proudu, až narazíme na polní cestu vedoucí z Topolné ke „Kameňu“. Po ní ujdeme ještě přibližně 600 metrů a jsme v cíli své cesty, tj. v místě počátku našeho putování. Celkově od posledního lomového bodu katastru tentokrát půjdeme po trase dlouhé 3,3 km.

Odměnou nám bude krásný rozhled po okolí, při němž můžeme vidět bližší cíle, např. obce Komárov, Bílovice, Svárov, Mistřice a Velký Ořechov, město Otrokovice, nebo vysílače Topolná. Ale i cíle vzdálenější: západním směrem rozhlednu Rovninu na Jarošovem, panorama Chřibů s rozhlednou Brdo a hradem Buchlovem. Jižním pak kopec Velký Lopeník a Velká Javořina. Pouze severní pohled nám zakrývá lesní porost.

Zimní idylka na turistickém altánu „Buchlov“

4. Statistické zajímavosti:

V této části článku uvedu pár údajů, z mé další oblíbené „disciplíny“, statistiky. Celková délka hranice katastru obce Březolupy je přibližně 20,9 km, takže pokud trasu projdete najednou, jde již o poměrně „slušnou“ procházku. Celkový počet lomových bodů je devět, stejně jako obcí, s nimiž Březolupy hraničí.

Nejdelší společnou „hranici“ máme s obcemi Zlámanec - 4,96 km, Šarovy - 3,43 km, Topolná - 3,27 km a Bílovice - 3,00 km. Nejmenší naopak se Svárovem a to pouze 313 m, Částkovem - 625 m a Bohuslavicemi 859 m.

Březolupy mají celkovou rozlohu katastrálního území 15,79 km², což je nejvíce ze všech obcí, s nimiž sousedí. Dalšími „velkými“ rozlohou jsou Nedachlebice - 11,59 km² a Topolná 10,38 km². Naopak nejmenšími jsou Svárov - 1,91 km² a Šarovy - 2,23 km².

Výškový rozdíl mezi nejvyšším bodem katastru, kterým je kopec v trati Hrubý les blízko hranice Březolup, Zlámance a Bohuslavic (viz výše). Nejnižším pak koryto potoka Březnice na hranici Březolup a Bílovice. Jejich výškový rozdíl je pro někoho možná překvapivých 169 výškových metrů.

5. Závěr:

Tolik v krátkosti další výlet po okolí jedné z malebných vesnic na Jihovýchodní Moravě. Doufám, že některé bude inspirovat pro toulky po mírně vzdálenějším okolí naší vesnice. Zkuste si po přečtení článku vzít mapu, nebo ji otevřít v počítači a trasu si projít.

Nebo ještě lépe vyrazte sami, s rodinou, přáteli, nebo se svými čtyřnohými miláčky a aspoň některou její část si projděte v terénu. Ujišťuji Vás, že nebudete litovat. A je dost velká pravděpodobnost, že se někde potkáme.

Dne 20. 8. 2020 zpracoval Radek Berecka, kronikář obce Březolupy